

איש לדעהו

לקט אפרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת, הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש ו אייר תשע"ב: הדלקת נרות - ירושלים 6:41 תל-אביב 6:56 חיפה 6:49 מוצאי שבת - ירושלים 7:56 תל-אביב 7:59 חיפה 7:59 ר"ת 8:34

פרשת אחרי - קדושים

מניעת מכשול מחברו

שלא להכשיל את חברו בעבירה או בעצה שאינה

הוגנת !

נלמד מהפסוק: "ולפני עור לא תתן מכשול" (פרק יט"ד)

ודרשו חז"ל בתורת כהנים: מה לפני עור - לפני סומא בדבר, היה נוטל ממך עצה, אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר לו צא בהשכמה כדי שיקפחוה לסטים וכו'. וכתב הרמב"ם (פי"א מרוצח הי"ד): "וכן כל המכשיל עור בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת, או שחזק ידי עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאוות לבו הרי זה עובר בלא תעשה".

כתב רבינו יונה (בשערי תשובה שער ג' - נב, נג, נד): "ולפני עור לא תתן מכשול" - הוזהרנו בזה שלא להורות את בני ישראל אשר לא כדת ושלא כהלכה... עוד הוזהרנו מן המקרא הזה להשיא עצה הוגנת לאשר יועץ מבני עמנו, ולא להכשילו בעצה נבערה, ולא ייעץ את חברו לפי דרכו. וחייב אדם לחשוב מחשבות להעלות עצות הגונות ומתוקנות לחברו..."

וכן כתב החינוך (מצוה רלב): "שלא להכשיל בני ישראל לתת להם עצה רעה, אבל נישיר אותם כשישאלו עיצה במה שנאמין שהוא יושר ועצה טובה... וזה הלאו כולל כמו כן מי שיעזור עובר עבירה..."

והנה מלשון רבינו יונה והחינוך משמע שאין איסור להשיא עצה שאינה הוגנת לעכו"ם. ותמה על כך **המנחת חינוך:** הרי מחז"ל שלמדו מהפסוק שלא יושיט אבר מן החי לבני נח, רואים שגם הם נכללו בלאו, ומה ראו לחלק בין הכשלה בעבירה להכשלה בעצה רעה?

ויתכן לבאר, דהנה יש לחקור בדין זה שאסור להכשיל את הזולת בעבירה, האם הוא ממצוות ש"בין אדם לחברו", כמו עצה שאינה הוגנת לחברו שהיא ודאי פגיעה בחבירו, כך גם העבירה שמכשילו בה וגורמת נזק לחברו [מבחינה רוחנית, שנענש על כך].

אם נאמר כן, מובנת סברתו של המנחת חינוך שאין לחלק ביניהם, וכשם שנצטוו שלא להכשיל את בן נח בעבירה, כן אסור לו להכשילו בעצה שאינה הוגנת, שהרי דין שוה לשניהם.

או שנאמר לאידך גיסא, שהאיסור להכשיל את הזולת בחטא יש בו גם בין אדם למקום [לא כעצה שאינה הוגנת שיש בזה רק בין אדם לחברו] שכשם שציווה הקב"ה את האדם שלא לחטא בעצמו, כן ציווה עליו שלא לגרום שיחטא האחר. שכן המטרה בזה היא שלא להרבות חטאים בעולם, ובכך אין הבדל בין ישראל לבן נח.

אם נאמר כן, מובן ההבדל, המבואר ברבינו יונה ובחינוך, בין ישראל לבן נח שהוא רק לגבי האיסור להכשילו בעצה שאינה הוגנת, אך לגבי איסור ההכשלה בעבירה, בזה ישראל ובן נח שוים, כי כאן החיוב כלפי שמיא שלא ירבו חטאים בעולם.

עצה ההוגנת לו

סיפר הגרי"א קופשיץ שליט"א: פעם הציעו שידוך לשתי משפחות, וכל אחת מהן באה בנפרד להתיעץ עם החזון איש האם לקבל את ההצעה. כאשר בא אביו של הבחור לשאול את החזון איש, יעץ לו לעשות את השידוך, שכן זו הצעה טובה והגונה בשבילו.

ואולם כשאביה של הנערה שאל את החזון איש על השידוך, יעץ לו בנוסח שהשתמע אחרת מאשר יעץ לאבי הבחור.

מיהר השדכן אל החזון איש ושאלו לפרש הדברים. השיב לו החזון איש:

"לכל אחד נותן אני את העצה הטובה ביותר עבורו. לאבי המדובר יעצתי לעשות את השידוך, כי בשבילו עיצה זו הכי טובה. ואילו לאבי המדוברת אמרתי אחרת, משום שהוא יכול לעשות שידוך טוב יותר!"

מעשה איש

פיוס ובקשת מחילה

החוטא לחברו צריך לפייסו ולבקש מחילתו!

נלמד מהפסוק: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם" (פרק טז-ל)

ובמשנה (יומא פה:) דרש רבי אלעזר בן עזריה מפסוק זה: עבירות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו. **ופסק הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"ט):** אף על פי שהחזיר לו ממון שהוא חייב לו צריך לרצותו ולשאול ממנו שימחל לו. **אפילו לא הקניט את חברו אלא בדברים צריך לפייסו עד שימחל לו.**

מבואר בגמרא (יומא פז.) שהמקניט את חברו צריך לפייסו ג' פעמים, ונפסק להלכה **(שו"ע סי' תרו)** שאם אינו מתפייס בג' פעמים אינו זקוק לו.

ולכאורה צ"ע: אם אין יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם לחברו עד שיפייסנו, מדוע אחר פיוס ג' פעמים ולא נתרצה, אינו זקוק לו? מדוע לא נזקיקו לחזר אחריו לפייסו עוד ועוד עד שימחל שהרי בכך תלויה כפרתו?! [וכפי שמצינו במצות תוכחה "אפילו מאה פעמים", כי לבסוף יועיל, מדוע לא נחייבו כן גם במצות פיוס, שכפרתו תלויה בו, שפיוס החוזר ונשנה ישא פרי].

ונראה לבאר כי למען האמת הרי כל חטא שחטא לחברו יש בו גם עבירה בין אדם למקום שעבר על ציווי השי"ת שצווהו לא לעזר בדברים את חברו ["לא תוננו"], וציווהו לא לגנוב ולגזול ממונו. וממילא אין די במחילת חברו אלא צריך לשוב בתשובה גם לפני השי"ת, והיאך ישוב? ע"י שישפיל עצמו ויכנע לפני חברו ויפייסו. בכך שובר ומתקן מדתו הרעה וגבהות לבו שגרמו לו לפגוע בחברו.

יצא, איפוא, לפי"ז, שמה שחייבו לפייס ולרצות את חברו, זהו מגדרי התיקון והתשובה על העבירה כלפי שמיא, ולא רק כדי להסיר את ההקפדה מלבו של חברו. שכן עיקר התביעה עליו היא על שחיתות מדותיו ומעשהו הרע כלפי חברו, ולא על כך שחברו מקפיד עליו.

לכן, כדי לתקן עצמו כלפי שמיא די בג' פעמים של פיוס ואם אינו מתרצה אינו זקוק לו, שכן הדרישה מן הנפגע למחול אחר פיוס ג' פעמים אינה בגלל שערכו של הפיוס שוה כנגד מה שציערוהו, אלא בגלל שהפוגע ניחם על מעשהו, שבר מדתו הרעה ועשה את המוטל עליו עפ"י ציווי התורה. ואז הנפגע צריך לצרף מצידו את חיובו להעביר על מדותיו, מצד האמונה הבסיסית שהפוגע הוא רק שליח משמים לעשות את המגיע לו על עוונותיו. וממילא, עליו למחול לפוגע ובכך לתקן עצמו.

נמצא לאור האמור, שכפרת יום הכיפורים אינה מותנית במחילת חברו, אלא בכניעת החוטא, ומכיוון שבייש עצמו והביע חרטתו לפני חברו, קיים בזה מצידו את גדרי התשובה על עונו ונתכפר לו על העבר. ואילו על מה שחברו ממשיך עדיין להקפיד עליו ואינו מוחל לו, מעתה נחשב כאנוס על זה, ומה יכול לעשות אחר שפייס כפי שנצטווה.

ואמנם עם זאת, הרשות בידו להוסיף ולפייס את חברו כדי שעכ"פ יסיר את הקפדתו ממנו שלא ישאר חטא אף באונס [ובמיוחד לדעה שגם עבירה באונס, אף שאינו נענש עליה, צריכה כפרה].

וכיסוד דברינו משמע מלשון **המרדכי** (בגמ' יומא פז.) עפ"י פסיקתא רבתי, וז"ל: "אם הלך לרצותו ולא קיבל, מה יעשה? יביא עשרה בני אדם ויעשה שורה אחת, ויאמר להם קטטה היתה ביני ובין חברי, והלכתי לרצותו ולא קיבל... והקב"ה רואה שהשפיל עצמו ומרחם עליו". הלא מוכח מדבריו שהכפרה אינו תלויה דוקא במחילה, אלא בעצם זה ש"השפיל עצמו" ע"י הריצוי, ואז הקב"ה מרחם עליו.

הפיל תחינתו שיסלח לו...

סיפר הנגיד **רבי זאב רוזנגרטן** זצ"ל מציריך: בוקר אחד כאשר שב הגאון **רבי ברוך בער לייבוניץ** זצ"ל לביתו, פגש בפתח הבית פועל שבא לתקן דבר-מה בביתו. ברכו רבי ברוך בער במאור פנים כדרכו, ואמר לו בשפה הפולנית "צין דוברי פאניה" [=בוקר טוב אדוני], חיוך רחב התפשט על פני הפועל.

התפלא רבי ברוך בער למראה חיוכו של הפועל... הוא נכנס לבית וביקש מהרבנית שתברר אצל הפועל על מה ולמה צחק כאשר ברכו ברכת בוקר טוב. הלכה הרבנית ושאלה את הפועל לסיבת חיוכו והלה השיב לה:

"הרב חשב אותי לגוי ועל כן ברכני בשפה הפולנית בברכת בוקר טוב, אולם אני הנני יהודי, וא"כ היה יכול לומר לי "גוט מארגען [באידיש] כפי שנוהגים יהודים לומר איש לרעהו"...

כאשר סיפרה הרבנית את דברי הפועל לרבי ברוך בער, אחזתו רעה והתרגשות גדולה. תיכף ומיד הלך לפועל והפיל בפניו תחינתו שימחול ויסלח לו על הפגיעה שפגע בו בלי כוונה...

השתומם הפועל על מה חרד כל כך רבי ברוך בער, והרי הוא כלל לא פגע בו ואין לו על מה למחול...

ואולם עדיין לא נתקררה דעתו של רבי ברוך בער, הוא "התוודה" לפני הפועל על ה"חטא" שחטא בפגיעה בו כשהוא מסביר לו בהתרגשות את ההבדל הגדול שישנו בין מעלתו הנשגבה של היהודי, לבין הגוי להבדיל... רק כאשר הבין הפועל היטב את ההבדל בין היהודי לגוי ובכל זאת אמר כי הוא מוחל... רק אז נחה דעתו של רבי ברוך בער.

עובדות לבית בריסק

בקשת סליחה על שום מה?

הגאון רבי חיים ברים זצ"ל היה נוהג בימי התשובה לשהות תקופה בסקווער שבחול"ל ושימש שם גם כבעל תפילה בימים הנוראים.

פעם אחת כאשר נכנס לבית הכנסת ביום הקדוש, קודם תפלת "כל נדרי", ראוהו משוטט בין הספסלים כשהוא מחפש אחר מאן-דחו. הוא שאל את המתפללים היכן יושב פלוני? היה ניכר על רבי חיים שאינו יכול לגשת רגוע למקומו עד שיאתר את אותו אדם. והנה כשזיהה אותו, ניגש אליו והמתיק כמה מלים באזניו. אחר פנה והלך למקומו.

מאוחר יותר סיפר אותו איש, מה הציק לרבי חיים בטרם התקדש היום הקדוש ומה סח באזנו באותה שעה. ומה שהיה כך היה:

שנתיים קודם לכן, הגיע אותו אדם לירושלים. הוא פגש את רבי חיים ב"שטיבלאך" של "מאה שערים" הוא רצה לשוחח עמו, אך רבי חיים מיהר באותה עת לתפלה. משום כך השיחה ביני-הם הייתה קצרה...

מאז חלפו כאמור, שנתיים. עתה ניגש רבי חיים בבית הכנסת המקומי בסקווער לאדם זה וכך אמר לו: "אני חייב לבקש את סליחתך. אז, לפני שנתיים, במאה שערים, מיהרתי לתפלה, אולי לא הייתי מספיק קשוב לדבריך. יתכן שלא נהגתי בכך בכבוד הראוי אנא סלח לי!"

רק אחרי שקיבל מחילתו של האיש, שבכלל לא הבין על מה התבקש לסלות, נפנה רבי חיים והלך למקומו.

מתוך מאמר לזכרו

"ואהבת לרעך כמוך"

מצות עשה לאהוב כל אדם מישראל כגופו !

נלמד מהפסוק: "ואהבת לרעך כמוך אני ה'" (פרק יט"ח)

וכתב רש"י (מהת"כ): אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה. והרמב"ם (פ"ו מדעות ה"ג) כתב: מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו שנאמר: "ואהבת לרעך כמוך". לפיכך צריך לספר בשבחו ולחוס על ממונו כאשר הוא חס על ממונו עצמו ורוצה בכבוד עצמו.

הנצי"ב זצ"ל (בספרו העמק דבר) מבאר את גדר "ואהבת לרעך" בהקדם השאלה: מדוע נסמכה מצוה זו לפסוק "לא תיקום ולא תיטור"? אלא הביאור הוא עפ"י המבואר בירושלמי (נדרים פ"ט ה"ד) שהנקמה בחברו דומה לאדם שחונך בשר, והיד האוחזת בסכין הכתה מחוסר זהירות על היד השניה... האם יעלה על הדעת לשוב ולנקום ביד הראשונה ולהכותה?

כך "ואהבת לרעך כמוך" נאמרה מיד אחר "לא תיקום", ללמדנו, שאף שטובת עצמו קודמת לשל זולתו, מכל מקום הרי הוא כאדם עצמו וכחלק ממנו, שכל ישראל נפש אחת, לפיכך אחר שהזיק לו חברו, אין לשוב ולנקום בו.

מו"ח הגה"צ רבי יצחק גרשון הלוי המבורגר זצ"ל (בספרו יגיה אור) ביאר את הפסוק "ואהבת לרעך כמוך - אני ה'" באופן הבא: לפי גודל האהבה שתשרור בישראל בין איש לרעהו, כך "אני ה'" - כך תתגלה יותר מלכות השי"ת עליהם, שהרי האהבה מאחדת את העם כאיש אחד בלב אחד, וכשיש כזו אחדות מתקיים "יהי בישראל מלך"... וכמו שפירש רש"י: בהתאספס יחד באגודה אחת ושלוש ביניהם הוא מלכם.

לפנינו ביאורים נוספים מפי רבותינו ז"ל ונבארם בקצרה: א) כל שהיית רוצה ומצפה שרעך יעשה לך, כן תעשה לו, וכל מה שאין אתה רוצה שרעך יעשה לך, אל תעשה לו (חזקוני, הגר"א ועוד). ב) שיאהב הטוב שיש לחברו כמו לנפשו (אבן עזרא). ג) כשם שאתה אוהב את עצמך למרות חסרונותיך, כן תאהב את חברך למרות חסרונותיו (בשם הבעש"ט ד) "כמוך" מלמדנו: אף שרעך בן אומנותך ["כמוך"], ואדם שונא בן אומנותו כי סובר שמקפח פרנסתו, אעפ"כ תדע כי "אני ה'" - אני נותן הפרנסה. (בשם רבי נחומקה מהורדנא)

יש לציין, כי לאור מרבית הפירושים, מדויק לשון הכתוב: "ואהבת לרעך"... ולא נאמר "ואהבת את רעך", כי הציווי לא מוסב על רעהו עצמו אלא על כל אשר לרעהו...

מי כעמד ישראל...

סיפר לנו הרה"ג רבי אלימלך גלינסקי שליט"א, שכאשר ישב 'שבעה' על פטירתו הטארגית של בנו (הבחור השקדן אברהם צבי ז"ל, תלמיד ישיבת קול תורה), הופתע לקבל הודעה טלפונית מיהודי יקר המתגורר באנטוורפן שבבלגיה כי בכוונתו לבוא ארצה לניחום אבלים.

ואכן, מה מאד נדהמו בני המשפחה, כשנתברר להם שהאיש הגיע במיוחד מבלגיה אך ורק למטרה זו בלבד! לנחם אותם באבלם! וכי מתכוון לשוב תיכף ומיד לבלגיה.

הרב אלימלך ציין שאמנם הכיר את האיש ועמד עמו בקשר בענינים שונים, אך בוודאי לא במדה כזו המצדיקה טיסה מיוחדת מאנטוורפן לירושלים רק כדי לנחם אותו בצערו.

ואולם יותר משהופתעו ההורים מעצם הביקור, הופתעו מההסבר המאלף שסיפק להם האיש כתשובה לפליאתם, וכך אמר להם: ראיתי באגרות הרמב"ם שהרמב"ם ז"ל קיבל פעם מכתב מאחד מידידיו, ובו פותח הכותב את מכתבו לרמב"ם בלשון "ידידי אהובי..."

החזיר לו הרמב"ם אגרת תשובה, ובה מתלונן הרמב"ם בערך כהאי לישראל: "היאך אתה יכול לקרוא לי ידידי אהובי... כאשר בימי אבלותי לא באת לנחמני!!"

"מדברים אלו של הרמב"ם למדתי" - הפטיר האיש מבלגיה - "כי מאחר וכתבתי לך פעם במכתבי "ידידי אהובי", איני יכול לעשות שקר בנפשי, וחובה עלי, איפוא, לטרוח במיוחד ולבוא לנחם אותך בימי אבלותך..."

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

- מדוע בירך החפץ חיים את תלמידו החתן, קודם נישואיו, שיזכה לאבד מיד את כל כסף הנדוניה שקיבל מחמיו?
- מדוע נמנע רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל כל שנותיו מלרכוש דירה. אף שהיה לו אפשרות לכך?
- היאך יכולים הכהנים לברך את ישראל - כולל הרשעים שבתוכם - "באהבה", והרי מצוה לשנוא את הרשעים?
- מיהו האדמו"ר שהיה מהלך ברחובה של עיר שמח וטוב לב, כשעלה על כרוב מכסה את ראשו כתחליף לכובע?
- האם מותר לומר שיעור על ענינים אקטואליים בדיני ממונות כאשר אחד השומעים מנצל את המידע לעשות תחבולות פסולות בעסקיו?
- על מה ולמה ראה רש"י אויערבאך זצ"ל צורך דחוף לטרוח ולעלות עד קומה רביעית לבקש סליחה מתלמידו?
- היאך דרשו חז"ל "הוכח תוכיח" אפילו מאה פעמים (ב"מ לא). הרי הם אמרו (יבמות סה): שמצוה שלא לומר דבר שלא נשמע?
- האם יש להוכיח את המדברים בשעת התפלה בדברים קשים למרות שעלול להגרם מכך שנאת אחים?
- עפ"י הבטחת רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, איזו מדה טובה אם תהיה לאדם, אזי יתקיימו כל ברכותיו?
- כיצד הכינה אשת הגרא"ל שטיינמן שליט"א את מגוון המאכלים לסעודות השבת בתקופה שלא היו בביתה אלא חצילים בלבד?

על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר החדש איש לרעהו ויקרא (פרשת אחרי - קדושים עמודים שסא-תקו)

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות. לפרטים: 02-5869073

המתנה האידיאלית והמוצלחת - להורים, למחנכים ולכל המשפחה

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

בעלזא וויז'ניץ כדוגמה / הרב נפתלי וינברג

הספד מסתיימים בתקווה לגאולה. אך למרות זאת עלולים לשכוח שבזמן הגאולה תשרור אחדות מושלמת, ועלינו להיערך לכך בהתאם. גם אם נטען שהאווירה שקטה יחסית בנוגע למחלוקת, אך אנו עדיין רחוקים משלום של אמת ומאותה אחדות שתהי' בזמן הגאולה.

תמיד, אך בימי ספירת העומר בפרט, שומה עלינו לעסוק בקרוב לבבות ככל האפשר. ואכן, ניתן לפעול רבות בתחום הרבות שלום, אך ישנם שרואים את עצמם כ"קנאים", ובלא שיקול של דעת תורה אמיתית ידאגו תמיד למנוע ולהרחיק את השלום. מניין להם הביטחון המוחלט שהקב"ה כה חפץ במחלוקת ובפילוגים!!

אך לא אלמן ישראל. אנו מבחינים בתקופה האחרונה בחלחול עמוק של ערכי השלום. נתייחס לדוגמה לעדה מעטירה כמו 'בעלזא', שמצד עצמתה וגודלה לא היתה זקוקה לרוץ אחר אף קהילה כדי להשלים עמה - שכן במשך עשרות שנים הוכיחה 'בעלזא' שהיא חזקה יותר מהכל, כולל הכל. אך למרות זאת; היא קיבלה את ההחלטה להיות "רודף שלום" עד להשגתו עם כלל החוגים.

האם נראה לכם שחסרים חסידי בעלזא שהרגישו שתהליך השלום אינו הוגן כלפיהם? שאנשים שהתנהגו לפני שנים ביחס של חוסר כבוד (בלשון המעטה) כלפי רבם הנערץ חייבים לבוא להתנצל לפני עשיית השלום? אך לא! בעלזא העמידה את ערך השלום במקום הראשון, ובתוך תקופה קצרה השיגה שלום עם כולם.

גם הקהילה המפוארת של חסידות ויז'ניץ קידשה שם שמים בהכרעתם המרשימה של בני האדמו"ר זצ"ל, כאשר תהליך שיכל לזעזע את אמות הסיפין חלף בשקט, בשלום ובשלווה.

המצב כיום הינו שבראשות שתיים מהחצרות החסידיות הגדולות ביותר בארץ, ניצבים מנהיגים שחרטו על דגלם את השלום בכל מחיר שיהיה! עובדה זו מהווה קידוש השם גדול, וצריך להיות דוגמה טובה לכולנו. עכשיו מוטל עלינו להמשיך ולשאוף שהשלום ישרור בין כלל חוגי שומרי התורה והמצוות בארץ ובעולם.

* * *

במשך שנים ארוכות ניצבת מין מחיצה בין חוגים שונים, וכאן הבן שואל: עד מתי נמשיך עם זה? הגיע הזמן להסיר מלבנו את משקעי העבר ולהתייחס בחיוב לכל יהודי ההולך בדרך המסורה לנו מהר סיני - לצד הזהירות להמשיך ולשמור כל חוג על ערכי ומנהג אבותיו ולא להיות מושפע חלילה מהשקפות ודרכים מסוכנות.

עלינו להבין שהמחלוקות בין 'בית שמאי' ו'בית הלל' היו על עניינים הרבה יותר עקרוניים, בית שמאי ובית הלל נחלקו עיקרי התורה, כשרות וממזרות! ולמרות זאת לא נמנעו שני "החוגים" הללו מלישא נשים מה"חוג" השני!

רבות! בלתי אפשרי לשבת בחיבוק ידיים. כולנו בני אב אחד ומחובתנו לחפש בנרות את הדרך כיצד להישאר אחים. צרות רבות פוגעות בנו, חבלי משיח, אך ניתן להקל אותן אם נלמד להתאחד. וגם אם כבר נגזרו עלינו צרות, ניתן "לפדות" אותם כלפי שמיא בצרה קטנה כמובא בספרים הק'.

אחים יקרים! אם נצליח לתקן את המצב - או לכל הפחות לעשות מאמץ גדול ואמיתי בכיוון הזה - זה בוודאי יחולל רושם גדול בשמים לזרז את הגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

צפת העתיקה - לכל מי שלא יודע - זהו מקום מורכב ביותר מבחינה נדלניית. על כל חורבה ותת-חורבה נמנים כמה וכמה יורשים, כך שעל מנת להצליח להקים שם בית חדש יש לצלוח מהמורות רבות. לכך יש להוסיף את הטופוגרפיה הבעייתית של ההר התלול, ואת הביורוקרטיה הישראלית הנודעת...

אך כל מי שביקר בצפת בבין הזמנים האחרון, או לפני כן, השתאה לראות את הקומפלקס המרשים של קרית 'ברסלב' בהר. את מבנה בית המדרש המרשים, המקווה המפואר והדירות היפות. לא כולם יודעים, אך על מנת לבנות זאת הקיאו היוזמים דם כפשוטו! שוחחתי פעם עם אחד ממייסדי הקהילה, וכאשר תהיתי לפרש הצלחתם הוא גילה לי את הסוד: לא מתייאשים! היו לנו הרבה 'מניעות', מחסומים ומכשולים, אבל פשוט לא מתייאשים!

* * *

דומה, שלהגיע למצב בו ישררו בין כולם אהבה אחוה ורעות, זהו פרויקט מעט יותר מורכב מאשר הקמת שכונה בצלע ההר הצפתי... אך כאמור, הסוד הוא שלא מתייאשים!

אך טבעי הוא המצב שמול כל דבר שבקדושה תתייצב הבחינה של "זה לעומת זה עשה אלוקים", ובפרט כאשר מדובר בדבר חדש עליו העידו חז"ל שכל ההתחלות קשות.

בנוגע למצב הבין אדם לחברו, אנו ניצבים עדיין בשלב של "כל ההתחלות", למרות שברוך השם כולנו מעריכים ומבינים את חשיבות האחדות ואהבת ישראל - ובפרט בימים אלו של ספירת העומר, בהם נוהגים מקצת אבלות על תלמידי רבי עקיבא שהסתלקו מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. אך למרות כל ההתקדמות, עדיין לא הגענו למחוז חפצנו, וברור לכל בר דעת שהקב"ה אינו מרוצה מהמצב הקיים!

בתחומים מסוימים קיים כיום שקט יחסי. את העיתונות הכללית ושאר אמצעי התקשורת שומעים פחות מפמפמים שנאה יוקדת, אך כל עוד שנאת אחים קיימת בלב אנחנו בעמדה בעייתית מול בוחן לבבות.

* * *

ידועים דברי הרמב"ן אודות הקשר שבין החגים פסח ושבועות. לדבריו כל ימי הספירה נחשבים כימי "חול המועד" - מאז החג הראשון של פסח, ועד החג האחרון שבועות. בימים אלו כדאי שנתבונן קמעא במהות גאולת מצרים ביחס לגאולה הקרובה.

מהר"ל מפראג מגלה את היחס שבין שתי הגאולות: בגאולת מצרים היו שני גואלים, אהרן ומשה. גם בגאולה האחרונה היו שני גואלים, אליהו הנביא ומלך המשיח. מדוע נצרכו בגאולת מצרים לשני גואלים? מפני שכל אחד מהם השלים את התפקיד של השני. אהרן היה "אוהב שלום ורודף שלום", ומכאן זה איחד את העם כולו. אמנם, שלמות זו עדיין לוקה בחסר, והיה צריך את משה רבינו שבכוחו יצאים את שלמות העם.

למה הדבר דומה? למי שירכיב יחדיו את כל אברי הגוף, אך עדיין תחסר הנפש - האם מצב כזה ניתן לכנות שלמות? לפיכך נצרכו הן לפעולתו של אהרן והן לפועלו של משה.

גם בגאולה האחרונה אנו נזקקים לשני גואלים. אליהו הנביא - המשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם - ממלא את התפקיד של אהרן, ומלך המשיח ממלא את התפקיד של משה, שהינו המאחד הסופי.

והיכן אנחנו בתמונה?

פעמים רבות במשך היום מתפללים על הגאולה, וכל דרשה או